Dosarul nr. 3-45/24
2-24078642-46-3-17072024

HOTĂRÂRE
În numele Legii

Dispozitivul Hotărârii pronunțat la 18 octombrie 2024 **mun. Soroca**
Hotărârea redactată integral la 29 noiembrie 2024

Judecătoria Soroca (sediul central)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Olga Jamba
Grefierul: Pasești Diana

În prezența reprezentanților pîrîtului Consiliul com. Căinarii Vechi, Primarul s. Căinarii Vechi, r. Soroca, Terentii Veaceslav și a cet. Vasilian Lilia,

În sediul instanţei, în şedinţă de judecată publică a examinat acțiunea în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia către Consiliul com. Căninarii Vechi, r. Soroca, privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent,

A CONSTATAT:

Argumentele participanților la proces

La 17 iulie 2024, în cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central), a parvenit acțiunea în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și cet. Grădinaru Iulia către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent.

În argumentarea acțiunii avocatul Ghidirim Daniel notează că, a încheiat un contract de asistență juridică şi reprezentarea interesele cet. Grădinaru Petru și cet. Grădinaru Iulia, locuitori al s. Căinării Vechi, r. Soroca. Cet. Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia s-au adresat cu o cerere pentru recăpătarea cotei de teren care a fost repartizată conform legislației în vigoare în anul 1999.

Iar, la 29 martie 2024 de către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca a fost adoptată Decizia nr. 5/5 din 29 martie 2024 prin care se dispune că cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru au dreptul să se adreseze în instanţa de judecată pentru recăpătarea cotei de teren agricol cu suprafaţa de 0,70 ha. În asemenea situație constată că Consiliului com. Căinării Vechi, r. Soroca nu a adoptat o decizie de retrocedare a terenului agricol, dar a stabilit că cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru au un drept de adresare în instanţă.

La 24 mai 2024 cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru s-au adresat cu cerere pentru eliberarea deciziei indicate supra, care a fost satisfăcută în aceiași zi. La 03 iunie 2024 în conformitate cu prevederile art. 164-166 CA a fost expediată cererea prealabilă pentru a soluționa cererea înaintată anterior.

Cererea prealabilă a fost recepționată şi înregistrată în secretariatul primăriei la 03 iunie 2024 cu nr. 02/1-36/36, dar până la moment nu a fost expediat nici un răspuns şi nu au fost întreprinse careva măsuri pentru remedierea problemei. Prin urmare se consideră îndreptățiți să se adreseze în instanţa de judecată Soroca pentru obligarea Consiliului Comunal Căinării Vechi de a adopta decizia favorabilă cet. Grădinaru Iulia și cet. Grădinaru Petru.

În susținerea pretențiilor invocate a indicat că conform art. 14 alin. (2) lit. e) al Legii cu privire la administraţia publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întîi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competenţe: e) decide atribuirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a satului (comunei), oraşului (municipiului), după caz, în condiţiile legii. Conform art. 12 al Codului Funciar, comisiile funciare stabilesc cota de teren echivalent care se atribuie

în proprietate privată: până la 50 la sută din cota de teren echivalent calculată pe unitatea administrativ-teritorială respectivă se atribuie: persoanelor indicate la sub alineatele 1-5 ale alineatului 4 din prezentul articol care au lucrat în întreprinderi industriale şi în alte unităţi cu profil neagricol şi au o vechime în muncă în agricultură mai mică de 5 ani; Toate operaţiunile de atribuire a cotei de teren echivalent se înfăptuiesc, ținându-se cont de situația de la 1 ianuarie 1992. Autentificarea dreptului de proprietate asupra cotei de teren echivalent se face în baza hotărârii autorităților administrației publice locale prin eliberarea unui titlu ce confirmă acest drept.

Conform art. 10 al Codului Funciar, de competenţa consiliilor săteşti (comunale) şi orăşeneşti ţin: atribuirea terenurilor şi înstrăinarea lor fără schimbarea destinaţiei acestora, în modul stabilit de lege; autentificarea drepturilor deținătorilor de terenuri, în modul stabilit de lege. În contextul celor expuse și invocând prevederile art. 206, 209-212 CA şi art. 277-278 CPC solicită instanței de contencios administrativ a admite cererea integral și a obliga Consiliul com. Căinării Vechi, r. Soroca, să stabilească cota de teren echivalentă și s-o atribuie în proprietate privată cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru.

La 05 august 2024 și la 16 septembrie 2024, în cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central), a parvenit referința și concretizarea la referință depusă de pârâtul Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca prin care își exprimă dezacordul cu cererea depusă de către avocatul Ghidirim Daniel împotriva Consiliului com. Căinării Vechi. În acest sens notează că în anul 2006 în Registrul de evidență a petițiilor cetățenilor cu nr. 59 din 08 noiembrie 2006 au fost înregistrate cererile cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru cu privire la refuzul de cota socială în mărime de 0,70 ha. Iar, în baza cererilor menționate consiliul comunal a adoptat decizia nr. 8/5/3 din 07 decembrie 2006 ”cu privire la întoarcerea cotei sociale de pământ primăriei.

Subliniază că conform procesului verbal nr. 5 din 02 februarie 1999 a ședinței comisiei funciare a primăriei comunei Căinării Vechi, r. Soroca cu ordinea de zi care a fost examinată la întrebarea nr. 2 stabilirea mărimii cotei de pământ arabil şi atribuirea cotei de pământ unde la nr. 58 figurează cet. Grădinaru Petru Ion şi la nr. 59 figurează cet. Grădinaru Iulia Filip - cu o suprafaţă de 0,70 ha. Astfel, terenul de 0,70 ha a fost atribuit cet. Grădinaru Petru şi 0,70 i s-a atribuit cet. Grădinaru Iulia. Ulterior, familia Grădinaru au vândut locuinţa şi au plecat cu traiul în mun. Chişinău.

În anul 2019 au procurat gospodărie şi sau reîntors cu traiul în s. Căinării Vechi, r. Soroca. La 07 februarie 2024 cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru s-au adresat cu cerere către consiliu pentru a recăpăta cotele de teren înregistrate cu nr. 02/1-17/6 şi 02/1-17/7 din 07 februarie 2024.

Cererile au fost examinate la şedinţa consiliului din 29 martie 2024 unde s-au adoptat Deciziile 5/5 şi 5/4 prin care s-a propus să se adreseze în instanţa de judecată din motiv că conform art. 12 al Codului Funciar nr. 828/1991, toate operațiunile de atribuire a cotei de teren echivalent se înfăptuiesc, ținându-se cont de situația de la 01 ianuarie 1992. După expirarea acestui termen, pretențiile nefiind examinate.

Din acest motiv Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca nu poate să adopte decizia de atribuire a cotei de teren echivalent în proprietate privată cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru. În subsidiar notează că, luând în considerare că cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru au grad de dizabilitate, consiliul va examina posibilitatea de a le aloca teren din fondul de rezervă a primăriei, în cazul în care instanța de judecată va admite şi va pronunța hotărârea privind alocarea cotei de teren cu suprafața de 0,70 ha.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamanților Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia, avocatul Ghidirim Daniel, fiind citat legal (f.d. 29), prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail indicată în cererea de chemare în judecată (*****), nu s-a prezentat și nu a informat instanța cu privire la motivele neprezentării.

În consecință, audiind opinia participanților prezenți la proces instanța a considerat posibil examinarea cauzei în absența părților, care au fost legal citate despre data, ora și locul examinării prezentei acțiuni, dar nu s-au prezentat la ședința de judecată și nu au informat instanța cu privire la motivele neprezentării.

În ședința de judecată, reprezentanții pârâtului Consiliul com. Căinarii Vechi, Primarul s. Căinarii Vechi, r. Soroca, Terentii Veaceslav și secretarul Consiliului com. Căinarii Vechi r. Soroca, Vasilian

Lilia, au reiterat motivele de fapt și de drept expuse în referință și au lăsat la discreția instanței aprecierea acțiunii înaintate.

Aprecierea instanței de contencios administrativ
Admisibilitatea

Potrivit prevederilor art. 207 alin. (1) CA instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1)-(3) CA, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ. Curţile de apel soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituţionalitate. Curtea de apel Chişinău soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Naţională a Moldovei, precum şi acţiunile în contencios administrativ atribuite în competenţa sa prin Codul electoral.

Potrivit prevederilor art. 194 alin. (1) CA, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Conform art. 195 CA, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

În conformitate cu prevederile art. 196 alin. (1) CA, acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) CA, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Din sensul art. 17 CA, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu prevederile art. 20 CA, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit prevederilor art. 189 alin. (1) CA, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 206 alin. (1) CA, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Respectiv, instanța de judecată constată că acțiunea în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel în interesele cet. Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia constituie o acțiune în obligare, în sensul prevedeirlor art. 206 alin. (1) lit. b) CA. Or, prin acțiunea înaintată partea reclamantă urmărește obligarea autorității publice locale de a emite un act administrativ privind stabilirea și atribuirea reclamanților Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia a cotei de teren echivalent.

Totodată, raportând prevederile legislative precizate la conținutul solicitărilor înaintate, examinarea acțiunea în contencios administrativ este de competența instanței de judecată de prim nivel, și anume a Judecătoriei Soroca, odată ce potrivit prevederilor pct. 13 din anexa nr. 2 al Legii nr. 514-XIII din 06 iulie

1995 ”privind organizarea judecătorească” și se insistă asupra adoptării unui act administrativ individual favorabil.

Prin urmare, instanța de judecată constată că Judecătoria Soroca (sediul central) este competentă jurisdicțional și teritorial, de a examina acțiunea de contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și cet. Grădinaru Iulia către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent.

Conform art. 208 CA, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 209 alin. (1) și (2) lit a) CA, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia

La aspectul dat, instanța de judecată constată că la 07 februarie 2024 cet. Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia s-au adresat cu o cerere către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca privind examinarea posibilității de redobândire a cotei de teren care a fost repartizată conform legislației în vigoare în anul 1999 (dosar administrativ, f.d. 6,10).

Prin Decizia Consiliului com. Căinarii Vechi, r. Soroca nr. 5/4 și 5/5 din 29 martie 2024 s-a dispus că cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru au dreptul să se adreseze în instanţa de judecată pentru recăpătarea cotei de teren agricol cu suprafaţa de 0,70 ha. De asemenea s-a informat că deciziile în cauză pot fi contestate cu cerere prealabilă adresată consiliului comunal, în termen de 30 de zile de la comunicare, în corespundere cu prevederile codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (dosar administrativ, f.d. 9, 13).

La 24 mai 2024 cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru s-au adresat cu cerere către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca pentru eliberarea Deciziei nr. 5/4 și 5/5 din 29 martie 2024, care, potrivit probatoriului cauzei, a fost satisfăcută în aceiași zi.

Nefiind de acord cu soluția adoptată, la 03 iunie 2024, avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru, a expediat în adresa Consiliului com. Căinarii Vechi, r. Soroca cererea prealabilă prin care a solicitat adoptarea deciziei de atribuire în proprietate a cotei de teren echivalente (f.d. 12).

În legătură cu nerecepționarea răspunsului la cererea prealabilă, la 17 iulie 2024, avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și cet. Grădinaru Iulia a înaintat, în cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central), acțiunea în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și cet. Grădinaru Iulia către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent.

Avînd în vedere că reprezentantul reclamanților Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia, avocatul Ghidirim Daniel, a înaintat pîrîtului Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca, o cerere prealabilă prin care a solicitat adoptarea unei decizii favorabile reclamanților, la data de 03 iunie 2024, și nerecepționînd vre-un răspuns în termenul prevăzut de lege (art. 209 alin. (2) lit. a) CA), a înaintat acțiunea în instanța de judecată la 17 iulie 2024, în termenul de 30 de zile, calculat din ultima zi în care autoritatea publică urma să soluționeze cererea prealabilă.

Raportând circumstanțele constatate în cadrul fazei de verificare a respectării de către reclamant al condițiilor de admisibilitate la înaintarea acțiunii de contencios administrativ la normele pertinente, instanța de judecată constată respectarea de către reclamanții Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia a condițiilor de admisibilitate la înaintarea acțiunii de contencios administrativ, iar careva incidente procesuale care ar atrage necesitatea declarării inadmisibilității acțiunii în contencios administrativ în cadrul examinării acesteia în fond nu au fost constatate.

Fondul cauzei

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, apreciind pretențiile formulate în acțiune în raport cu probele prezentate, instanța de contencios administrativ concluzionează că acțiunea înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și cet. Grădinaru Iulia

către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent este neîntemeiată și respectiv urmează a fi respinsă din următoarele considerente ce vor fi expuse infra.

Potrivit art. 224 alin. (1) CA, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: (a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sânt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; (b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; (c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; (d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; (e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; (f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Potrivit art. 218 CA, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții: a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanța de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanță; c) participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.

Conform art. 219 alin. (1) și (3) CA, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

În virtutea art. 93 CA, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Potrivit prevederilor art. 117 alin. (1) CPC, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 121 CPC instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Conform art. 130 alin. (1)-(3) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Instanța statuează că, prin prisma iminenței respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pornind de la necesitatea asigurării dreptului părților la o hotărâre motivată, instanța de judecată își va motiva concluziile în prezenta speță, prin prisma analizei argumentelor prezentate de către părți, raportate la materialele cauzei civile, la cadrul legal incident și totalitatea operațiunilor administrative incidente procedurii de emitere și adoptare a deciziei contestate.

În vederea soluționării speței instanța de contencios administrativ reține că în conformitate cu prevederile art. 5 CA, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Potrivit prevederilor art. 6 CA procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

Potrivit prevederilor art. 16 alin. (2) CA, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art. 22 alin. (1) CA, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 225 CA, verificarea de către instanța de judecată exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar – se constată faptul acțiunii/ inacțiunii autorității publice; b) a luat în considerare toate faptele relevante – circumstanță care se referă la verificarea legalității în fond al activității autorității administrative; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar, și d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege – circumstanțe care se referă la respectarea condițiilor de ordin procedural și a regulilor în materia competenței stabilite de lege.

Suplimentar, la capitolul verificării legalității exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar, urmează a fi verificat faptul respectării prevederilor art. 137 CA, care stabilește că, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autoritățile publice trebuie să acţioneze: cu bună-credinţă, în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Astfel, prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanța de judecată, analizează dacă, în procesul activității sale decizionale, materializată prin totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative, autoritatea publică a realizat puterea discreționară (acțiune/inacțiune): cu respectarea limitelor de competență și regulilor de procedură instituite de lege, cu luarea în considerare tuturor faptelor relevante și conform scopului acordat prin lege.

Respectiv, instanța de judecată nu verifică doar legalitatea unui act administrativ sau a unei activități administrative ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar.

Deci, prin drept discreționar al autorității publice se înțelege, pe de o parte, puterea pe care o are autoritatea publică în baza legii să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul alcătuirii lui, în funcție de interesul general pe care trebuie sa-l satisfacă continuu si permanent serviciul public și pe de altă parte posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Instanța de contencios administrativ constată că obiect al acțiunii în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru lulia şi cet. Grădinaru Petru, constituie chestiunea privind stabilirii și atribuirii în proprietate privată cet. Grădinaru Iulia şi cet. Grădinaru Petru a cotei de teren echivalent.

În această ordine de idei, instanța reține că, potrivit art. 55 alin. (1) CA, competență teritorială în chestiuni referitoare la bunuri imobile și/sau drepturi asupra lor o are autoritatea publică în a cărei circumscripție se află bunul imobil. Iar, art. 57 alin. (1) CA statuează că, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

Potrivit art. 14 alin. (2) lit. b), c), d) și e) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind adminsitraţia publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competenţe: b) administrează bunurile domeniului public şi ale celui privat ale satului (comunei), oraşului (municipiului); c) decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și privind serviciile publice de interes local, în condițiile legii; d) decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii; e) decide atribuirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a satului (comunei), oraşului (municipiului), după caz, în condiţiile legii.

În această ordine de idei, instanța reține că din conținutul art. 10 a Codului Funciar (în vigoare la 02 februarie 1999), de competenţa consiliilor săteşti (comunale) şi orăşeneşti ţin: atribuirea terenurilor şi înstrăinarea lor fără schimbarea destinaţiei acestora, în modul stabilit de lege; autentificarea drepturilor deţinătorilor de terenuri, în modul stabilit de lege; exercitarea controlului de stat asupra folosirii şi protecţiei terenurilor; ţinerea cadastrului funciar în teritoriul din subordine; privarea de drepturi a deţinătorilor de terenuri în condiţiile prevăzute de lege; determinarea şi atribuirea terenurilor pentru construcţii şi amplasarea lor, în conformitate cu legea; soluţionarea funciare în limitele competenţei lor.

În conformitate cu art. 11 a Codului Funciar (în vigoare la 02 februarie 1999), comisiile funciare stabilesc cota de teren echivalent care se atribuie în proprietate privată.

Astfel, din materialele cauzei se atestă că, potrivit procesului-verbal nr. 5 din 02 februarie 1999 a ședinței comisiei funciare a Primăriei com. Căinarii Vechi, r. Soroca, s-a stabilit dreptul cet. Grădinaru Petru Ion și cet. Grădinaru Iulia Filip de a primi cota de pământ arabil de 0,7 ha (f.d. 9-11).

De asemenea, din conținutul art. 11 a Codului Funciar se denotă că autentificarea dreptului de proprietate asupra cotei de teren echivalent se face în baza hotărârii autorităților administrației publice locale prin eliberarea unui titlu ce confirmă acest drept.

Din sensul art. 13 al Codului Funciar primăria, în baza propunerii comisiei funciare şi ținând cont de dorința proprietarilor cotelor de teren echivalent, va lua o decizie de atribuire a terenurilor cu un număr egal de grade-hectare sau a terenurilor cu suprafaţa egală fără a lua în considerare bonitatea solului, sau a terenurilor cu suprafaţa egală, dar luând în considerare bonitatea medie a solului câmpului respectiv. Primăria satului (comunei) sau oraşului eliberează titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru fiecare teren, înregistrează proprietarii terenurilor în registrul cadastral al deţinătorilor de terenuri şi, la cererea deținătorului de teren, stabilește hotarele terenului în natură (pe loc).

Iar, potrivit art. 20 a Codului funciar (în vigoare la 02 februarie 1999), documentele ce confirmă drepturile deținătorilor de teren sunt: titlul de autentificare a dreptului deţinătorului de teren, eliberat de autoritățile administrației publice locale la atribuirea de către stat a terenurilor, certificatul de moștenire, contractul de vânzare-cumpărare, contractul de donație, contractul de schimb, contractul de arendă şi altele.

Instanța reține că, la cererea cet. Grădinaru Iulia Filip și a cet. Grădinaru Petru Ion nr. 59 din 08 noiembrie 2006, Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca a adoptat Decizia nr. 8/5/3 din 07 decembrie 2006 prin care s-a dispus întoarcerea cotelor sociale de pământ ale cetățenilor Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia Primăriei Căinarii Vechi, în baza cererilor de renunțare al acestora la cota de teren echivalent.

Prin urmare, atât timp cât reclamanților anterior au renunțat la dreptul lor de a beneficia de cotele de teren, instanța nu poate dispune redobândirea, în aceleași temeiuri și condiții, a cotei de teren echivalente, or aceasta ar presupune intervenția în securitatea raportului juridic atât timp cât prin Decizia Consiliului com. Căinarii Vechi nr. 8/5/3 din 07 decembrie 2006 s-a dispus întoarcerea cotelor sociale de pământ ale cetățenilor Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia primăriei Căinarii Vechi.

Într-o altă ordine de idei, instanța de judecata constată, că reclamanții Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia în cererea adresată Consiliului com. Căinarii Vechi, r. Soroca și respectiv în cererea de chemare în judecată a făcut trimitere la recăpătarea cotei de teren care le-a fost repartizată conform legislației în vigoare în anul 1999.

De asemenea instanța relevă că, prevederile Legii nr. 173 din 22 octombrie 1998 privind modificarea si completarea Codului Funciar, stabilesc, că conform Art. II alin. (1) și (3) terenurile cu destinaţie agricolă rezervate pentru necesităţile dezvoltării sociale a localităţilor rurale se atribuie în proprietate privată unei persoane din familia în care nici unuia din membri nu i s-a atribuit cota de teren echivalent. Mărimea terenurilor se stabileşte de către autoritatea administraţiei publice locale în baza propunerilor comisiei funciare, în funcţie de posibilităţile reale, însă nu poate fi mai mare decât mărimea cotei de teren echivalent calculată pe unitatea administrativ-teritorială respectivă. Toate operațiile de atribuire în proprietate a terenurilor menţionate se înfăptuiesc până la 1 mai 1999, ţinîndu-se cont de situația de la 1 ianuarie 1992. Pretențiile ce ţin de atribuirea cotelor de teren echivalent vor fi prezentate primăriilor satelor (comunelor) sau orașelor respective până la 1 ianuarie 1999. După expirarea acestui termen, pretențiile nu vor fi examinate.

Deci, instanța de judecata atestă că, Legiuitorul a stabilit un termen limită, din 1992 până în 01 ianuarie 1999, pentru persoanele care pot adresa cereri către administrația publica locala pentru primirea loturilor de teren echivalent și examinarea litigiilor apărute în procesul atribuirii loturilor de teren.

Conform art. 30 CA, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Așadar, din circumstanțele de fapt constatate, raportate la cadrul legal aplicabil, examinând obiectul acțiunii sub toate aspectele, instanța de contencios administrativ ajunge la convingerea că acțiunea în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca, privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent este neîntemeiată iar, pe cale de consecință, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod Administrativ al Republicii Moldova, art. 240, 241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova,

HOTĂRĂŞTE:

Se respinge, ca fiind neîntemeiată, acţiunea în contencios administrativ înaintată de avocatul Ghidirim Daniel, în interesele cet. Grădinaru Petru și Grădinaru Iulia către Consiliul com. Căinarii Vechi, r. Soroca, privind obligarea stabilirii cotei de teren echivalent.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Soroca.

Preşedinte de şedinţă,
Judecător **Olga Jamba**